

PALEOLİTİK KÜLTÜRLER

ÜST PALEOLİTİK

“Ren Çağı” olarak da adlandırılan Üst Paleolitik, Würm Buzulu’nun II.safhasının sonunda başlar. İklim hissedilir derecede soğur ve kuru bir hale gelir. Bu şiddetli iklim koşulları, insanları korunmak için mağara ve sığınakları aramaya mecbur bırakmıştır. Bu dönem insanları olan Homo sapiens’ler bize daha yakın olan insan türleridir.

Sistemli bir dilgi ve dilgicik teknolojisinin görüldüğü üst Paleolitik yontmataş endüstri grubu içinde çok çeşitli aletler vardır. Kemik ve boynuzdan yapılmış aletler oldukça gelişim gösterip yaygınlaşmışlardır. Kemik endüstri içinde bızlar, iğneler, harponlar, delikli bastonlar, savurga, süslü kemik eşya gibi çeşitli formlar bulunmaktadır. Sanat eserleri oldukça yaygın olarak karşımıza çıkmaya başlar. Üst Paleolitik, insanlık tarihinde çok büyük bir aşamadır. Artık mağara bulunmayan yerlerde yavaş yavaş yüzeyde, toprak içinde çukurlar açmak suretiyle çukur ev yapımı da başlamıştır. Üst Paleolitik’te kişisel süslenme objeleri de oldukça yoğun olarak görülmeye başlar. Mezar geleneklerine bakıldığında insanların ölülerini özenli bir şekilde gömdüklerine dair oldukça örnek vardır.

Batı Avrupa kronolojisine göre 3 temel kültür sıralanır: Aurignacien, Solutréen ve Magdalanien .

Aurignacien:

Üst Paleolitik dönemin en eski kültürüdür. Bu isim Fransa’da Yukarı Garonne’da Aurignac mağarasında keşfedilen endüstriye göre verilmiştir. Aurignacien endüstrileri, taş ve kemikten yapılmış oldukça gelişkin aletlerden oluşur. Kemik aletler özellikle kemik, diş ve ren geyiği boynuzundan yapılmışlardır.

Aurignacien’in en karakteristik kemik endüstrisi, dipleri çatallı yahut dipleri yarık kemik uçlardır. Delikli bastonlarda önemli bir grubu oluşturur. Yontmataş alet grubunda ise, ön kazıyıcılar, taş kalemler, sırtlı kazıyıcılar ve boğumlu dilgiler karakteristiktir.

Solutr en:

Würm buzul devrinin ikinci ara safhasında gelişim gösteren bu kültür ismini Fransa'da Solutr e yerleşim yerinden almıştır.

Solutr en kültürün en karakteristik yontmataş aletleri, uzun dilgiler üzerine yapılmış olan her iki yüzeyden kaplayan d zeltilelerle işlenmiş ok ve mızrak uçlarıdır. Özellikle mızrak uçları s g t ve defne yaprağı bi imlidirler. Ok ucu olarak kullanılan iki yüzeyli aletler çok daha k  k boyutlu olup, bunların bazılarında omuz biçimli saplar da bulunur. Yontmataş endüstri grubu içinde;  n kazıyıcılar, taş kalemler, bıçaklar, taş delgiler, dişlemeli ve  entikliler de bulunmaktadır.

Avrupa dışında hiçbir yerde görülmeyen Solutr en kültürün yayılım alanı Fransa ve İspanya ile sınırlı olmayıp, kısmen orta Avrupa ve Almanya'ya kadar uzanmıştır.

Magdal nien:

Adını Fransa-Dordogne bölgesindeki La Madeleine kaya sığınağından alan bu kültür Avrupa'nın son  st Paleolitik evresidir. Bu kültür Atlantik'ten Polonya'ya kadar geniş bir alanı kapsar.

Magdal nien, dilgi üretim tekniklerinin standartlaştığı bir aşamayı da temsil eder. Magdaleni n'de Solutr en yontmataş endüstri içinde ele geçen iki yüzeyli uçlar yer almaz. Taş kalemler, taş delgiler,  n kazıyıcılar ve kazağılar Magdal nien yontmataş endüstri topluluklarının önemli aletleri arasındadır. Aurignacien kültürde ortaya çıktıkları görülen mikrolitler Magdalenien kültürde gelişim göstererek standartlaşmıştır.

Aurignacien ve Solutr en'de olduğu gibi, Magdalenien insanları da mağaralarda yaşamayı tercih etmişlerdir. Ancak, açık hava yerleşimleri de görülür. Bu tip yerleşmeler l s alanlarında çoktur. Güney Rusya'daki Kostienski yerleşim yeri buna güzel bir örnektir.